

Toelichting op WACHT MAAR AF

De documentaire WACHT MAAR AF gaat over Emma Wijdeveld, een vijftienjarig meisje dat buiten de groep valt, maar daar zeker niet als een muurbloempje blijft schuilen. Emma is gek op Ramses Shaffy, ze zingt en schrijft haar eigen liedjes en wandelt het liefst in de voetsporen van de oude Ramses door haar stad Amsterdam. Op school wordt Emma gepest door kinderen die elke dag weer willen weten of ze een jongen of een meisje is. Ze lachen haar uit omdat ze niet van moderne rappers, maar van een overleden artiest houdt.

Deze film gaat niet alleen over een vrouw, maar is ook gefilmd, gemonteerd, geproduceerd en geregisseerd door een vrouw. Susan Koenen (1974) filmde Emma Wijdeveld tussen 2020 en 2023. Ze ontmoetten elkaar in het Betty Asfalt Complex van Paul Haenen, waar de toen 13-jarige Emma door Margreet Dolman spontaan op het podium werd gevraagd om een belevenis te vertellen. Susan zat in de zaal en was meteen verkocht toen ze de eigenzinnige en onverschrokken Emma zonder gêne zag praten over waarom ze geschorst was van school, hoe keurig haar zussen waren en hoe anders zij was. Waar andere pubermeisjes hun best doen op de anderen te lijken, hun haren lang laten groeien en hun kleding op elkaar afstemmen, was de kortharige en goedgebekte Emma totaal zichzelf. Aan het slot van haar verhaal op het podium meldde ze dat ze Ramses Shaffy heel goed vond. Nadat Dolman en de zaal haar hadden aangemoedigd, zong Emma 'Laat me'. Ze bleek prachtig te kunnen zingen.

Susan Koenen maakt sinds haar 25^e documentaires. Ze heeft van nature een goede klik met jongeren en haar films vallen regelmatig in de prijzen op festivals in binnen- en buitenland. De rode draad in haar films is om mensen voor het voetlicht te brengen die 'anders' worden gevonden en die tegelijkertijd veel persoonlijke moed hebben. Door hen in al hun facetten te laten zien, creëert ze bewondering voor hen bij de kijker. Eerder werk van haar is bijvoorbeeld de bekroonde documentaire *Ik ben een meisje!* over Joppe die geboren is als jongen, maar zeker weet dat ze een meisje is.

In september 2023 ging 'Wacht Maar Af' in première op het Nederlands Film Festival in Utrecht. Ter gelegenheid daarvan waren Emma en Susan te gast in diverse radioprogramma's van de NPO, waaronder [Spijkers met Koppen](#). Emma is een jonge vrouw die veel indruk kan maken op mensen. Dat deed ze op haar 13e en dat doet ze nu nog steeds. In de zalen waar de film vertoond is, waren veel mensen ontroerd. Emma laat met zelfspot zien dat je, hoe eng het ook is, gewoon jezelf kunt zijn en je eigen droom kunt najagen, al zeggen de mensen om je heen dat ze niet geloven dat het je zal lukken.

Ik denk dat het goed en belangrijk zou zijn om een impact-campagne rond 'Wacht Maar Af' op te zetten om pubers – meisjes en jongens – bewust te maken van wie er achter 'dat aparte meisje' in je klas zit, wat voor kracht en hoeveel gevoel er in zo'n jonge vrouw zit en dat het juist bewonderenswaardig is dat een meisje zichzelf durft te zijn. En ook voor volwassenen denk ik dat het belangrijk is om de film te zien. De film maakt invoelbaar hoe het ook alweer was om puber te zijn. En door je in Emma te verplaatsen, kun je je vooroordelen bijstellen en met een ruimere en vergevingsgezindere blik de wereld in kijken. Ik denk dat die blik nu heel hard nodig is.

Susan Koenen Documentairemaker